

Tadeusz Bieńkowski

"Rola pisarza i literatury w świetle wypowiedzi z XVI i XVII wieku",
Tadeusz Bieńkowski [w:] "Problemy literatury staropolskiej", Wrocław 1972: [recenzja]

Biuletyn Polonistyczny 15/45, 152

1972

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

/II/ BIENKOWSKI Tadeusz: Rola pisarza i literatury w świetle wypowiedzi z XVI i XVII wieku. W: Problemy literatury staropolskiej. Seria 1. Praca zbiorowa pod red. Janusza Pelca. Wrocław 1972. IBL PAN, s. 223-267.

Autor przytacza liczne wypowiedzi pisarzy staropolskich - poetów i prozaików, literatów i uczonych - na temat przyczyn podejmowania przez nich pracy pisarskiej i literackiej. Wskazują one, że najdonioślejszym czynnikiem i bodźcem było tu poczucie wielkiej społecznej roli pisarza i literatury. Uciążliwe i zazwyczaj kosztowne przedsięwzięcia literackie i wydawnicze podejmowano w przekonaniu o służeniu krajowi i współobywatelom. Według zebranych w artykule wypowiedzi, społeczna doniosłość literatury miała polegać na podtrzymywaniu w pamięci pokoleń tradycji narodowych, pouczeniu rodaków i rozwijaniu ojczystego języka i kultury.

BP/45/49

T.B.

/II/ DZIECHCIŃSKA Hanna: Parenetyka, jej tradycje i znaczenie w literaturze staropolskiej. W: Problemy literatury staropolskiej. Seria 1. Praca zbiorowa pod red. Janusza Pelca. Wrocław 1972. IBL PAN, s. 355-391.

Spośród zagadnień, jakie lasuwa staropolskie piśmiennictwo parenetyczne, autorka wybiera i podejmuje dwa wątki, kluczowe - jej zdaniem - dla problematyki tytułowej. Pierwszy - to tradycyjne uwarunkowania staropolskiej parenetyki oraz jej historyczna ciągłość i adaptacja w swoistych warunkach historyczno-kulturowych epoki. Skupiono tu uwagę na polonizacji konwencjonalnych wzorców osobowych, co znalazło wyraz m.in. w innowacjach gatunkowych i w samej materii językowej przekazu. Mówiąc natomiast o "znaczeniu" postawy parenetycznej, podkreślono jej rolę dynamizującą twórczość literacką. Mimo bowiem dydaktycznych ograniczeń postawa ta sprzyjała tworzeniu nowych form wyrazu, zrozumiałych i komunikatywnych w określonym społeczno-kulturowym kręgu odbiorców.

BP/45/50

H.D.